

Amerika en China herdefiniëren veilige havens

China stoomt zich klaar voor een clash met Amerika. Als een hardhandig treffen dichterbij komt, komen de financiële markten op hun kop te staan.

Meer dan vier op de tien centrale bankiers beschouwden dit voorjaar geopolitiek risico als een van hun grootste zorgen. Dat is ook een zwaarwegende reden waarom centrale banken massaal goud hebben opgekocht.

Een van de belangrijkste geopolitieke risico's is de spanning tussen China en de VS, met Taiwan als een van de heetste hangijzers. Of een confrontatie over Taiwan nu wel of niet onvermijdelijk is en of dat dan met een blokkade of met een militaire actie begint, China lijkt zich er strategisch zo goed mogelijk op te willen voorbereiden door onder meer op politiek, militair, economisch en technologisch gebied minder kwetsbaar te worden. De wegen waarlangs Peking dit – in meer of mindere mate succesvol – probeert te bereiken, zijn:

- zorgen dat de renminbi een veel prominere rol gaat spelen in de wereld-economie en in de financiële markten;
- op andere manieren andere landen afhankelijkker maken van China;
- de afhankelijkheid van essentiële importen verminderen;
- meer landen in het Chinese kamp trekken;
- ontwikkelingen stimuleren of in elk geval niet afremmen die het vertrouwen van andere landen in de VS en in door het Westen gedomineerde instituties verminderen (tenzij ze ook schadelijk zijn voor China zelf);
- de militaire capaciteiten vergroten, waardoor andere landen zich eerder schikken naar de wensen van China;
- economisch en technologisch de voor-sprong uitbreiden op terreinen waar China reeds de koppositie heeft of daar de inhaalslag opvoeren.

Door het bewandelen van deze wegen is China militair, politiek, financieel en economisch steeds weerbaarder geworden. Kijkend naar de kracht en de macht van China wordt een grootschalig conflict om Taiwan dan ook steeds waarschijnlijker.

Echter, Amerika staat ook nog altijd stevig in de schoenen. Weliswaar minder stevig dan in de jaren negentig, maar de VS is moeilijk van zijn plek te stoten. John Mearsheimer stelde in 2001 dat de VS het enige land was dat de absolute topospositie in de eigen regio bekleedde en tegelijkertijd in staat was te voorkomen dat andere grootmachten in regio's elders domineerden. Deze positie houdt nog steeds grotendeels stand, al brokkelt deze in delen van Azië wel af.

Daarbij komt dat diverse factoren het Amerikaanse aanzien en zijn slagkracht ondermijnen, waaronder het schuldenplafond-circus, een presidentsrace tussen twee hoogbejaarde, gemankeerde kandidaten en een oorlog in Oekraïne die – naarmate deze langer duurt – de westerse eenheid steeds meer op de proef stelt.

Als markten de indruk krijgen dat Amerika wankelt en dat China daar gebruik (of misbruik) van zal maken, zullen we grote(re) verschuivingen op de financiële markten zien. Sommige daarvan sneller, andere gestaag. Een langdurig risk-off-klimaat ligt voor de hand, maar de vraag is wat dan nog als veilige haven kan worden beschouwd. Blijven de huidige vluchthavens, zoals de dollar, de yen, Amerikaanse staatsobligaties en goud, in trek, of gaan de ideeën daarover op de schop? In elk geval kunnen landen die zich zoveel mogelijk kunnen onttrekken aan een Sino-Amerikaanse clash in zwang raken bij beleggers. Dat zouden dan landen in regio's kunnen zijn die doorgaans niet als eerste opduiken in de hoofden van beleggers en investeerders in Europa en de VS, zoals Latijns-Amerika en Afrika. Verder houdt goud in zulke onzekere tijden veel potentie. ■

Door **Andy Langenkamp**, Senior Political Analyst bij ECR Research